

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE

Szombat

224. szám.

Pest, december 2. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

Legujabb.

Perczel Mórt az ellenség nagy erővel megtámadta. Azonban két ágyú veszteséggel a támadók vissza verettek. —

Épen lapjaink sajtó alá bocsátatása perczében értesültünk, hogy az itt alább közölt hír, melly szerint seregeink Posonyt elhagyták volna, nem valósult.

Sőt ellenkezőleg, keményen s harcra készen állunk.

Görgei vezérünk f. hó 6-kára, Miklós napra, vendéget vár, hanem azt mondja: Állók elébe! —

Olvasóinkat felhívjuk, mai első cikkünket ezen módosítás mellett venni figyelembe.

Pest december 2.

Feldunai táborunk újabb hírek szerint előbbi posícióját megváltoztatta. A posonyi lap szerint 28-dikről 29-dikre virradóra a mieink és Simonicz serge között Vieszka mellett összeütközés történt, mellynek következtében Simonicz magát visszahuzta volna.

Ugyanezen éjjel a posonyiak más felől is halottak ágyulövéseket a nélkül, hogy tudnák meréről. —

A mennyire mi értesülve vagyunk, az ellenség az egész vonalban előreit visszahuzta. De visszavonultunk mi is, miután a posonyiak sergeink használatára minden náluk levő fegyvert átadtak volna.

Görgei a Rába és Fertő, vagy inkább a Rába és Hanság közötti tért foglalta el, s ott von erős állást, mellynek következtében azon esetre, ha az ellenség Sopron felől akarna betörni, sergeink jókor lesznek képesek őket fentarthatni. Aki a tértépre tekint s Posony fekvését, s a kis karpátok menetét figyelembe veszi nyugodtan érezheti magát.

Kormányunk rendezése körül értésünkre esett, hogy Madarász László a rendőrségi és postai ügyek vezérletét már valósággal átvette. Valamint Nyári Pál az egész belügyet, s az előbbi is vezérletet katonai elemzési s felruházási ügyeket szívesen átvette.

A posta igazgatóság mind e legjobb időkig annyira óztrak szellemben volt kezelve, hogy ezen hivatal még a múlt hónapban is merészkedett Bécsbe hivatalos jelentéseket, sőt számadásokat is tenni.

Köztünk maradt szó legyen, ez a postai főigazgatóság igen echt hazafiakból állhatott, a menayiben a volt Metternich-kormány a hivatalnokoknak rendszeres fizetések felül még jókora onálaggal is kedveskedett.

A főigazgatói hivatal 1800 pengő forint fizetéssel van ellátva. Beringer Mátyás uram azonban e mellé még saját személyét illetőleg, még 3109 pengő adalékokat is huzott. Így Linke Alajos ellenőr rendszer 1100 forintja mellé 2277 forintot Kraft 900-a mellé 1861 ft. Majlát Ferencz, Benkovics, Linke Eduard hét-, hat-, öt százaik mellé 1490, 1124, 1074 ft.

Hebentancz ur 800 forintja mellé kapott járulékot 1544 ft. Posch ur 1000 ft. mellé 2537 ft. Schuber 900 ft. mellé 1984 ft. Piczinger 800 rendszer fizetésén kívül 1480 forintot.

Pest, december 2.

Értésünkre esett, hogy e napokban István herceg levéltára lefoglaltatott.

A honvédelmi bizottmány valószínűleg néhány ismertetés végett közölni fog a hírlapokban. —

A nemzet el fog átmétkodni, és lelke mélyében underral fog a férfinak tekinteni, mert István herceg szülő földje ellen a legháladatlanabb hazáruoló.

A levelekből kitudánk, hogy ezen nagy bajszú szájhős tökéletesen egyet értett a camarillával, tudta minden lépteiket, ismerte áruló szándékait, sőt ő maga is szolgált néhány jó tanácscsal.

Volt-e századok óta ember, kihez e nemzet több reményeket kötött volna? Volt-e férfi, kit valaha egyetemesb összhangzással karoltunk fel. Soha, Soha!

Az 1848-diki törvények e suhanczot lényegileg véve valóságos királyi tevék. Később kezébe lön adva még a törvényeket szentesítő hatalom is.

E férfi hangos kiáltással távozott el egy nagyszerű percében hadsergünkhöz s azt mondta. Ha az egész világ elhagyja, és megcsalja a magyart, ő utolsó csepp véré is e haza szabadságáért fogja oda adni.

És ime, mire kell felvirradnunk, István herceg gyalázatos áruló.

Mondják a többi között van egy levele mellyben a királynak jelentést teszen, mint lehetne Magyarországot meghódítani!

Mi több, elsorolja azon eszközöket is, mellyek e galád czélt kivihetővé teszik. Ezen eszközök ugyan azok, mellyeket most ellenünkben valóságban felhasználtatni tapasztalunk. Például az idegen katonaság összeesküvése, a várak ellenséges kézre jársztatása, s végre fellázítása a hazában békességben élő nemzetiségeknek.

A drágalátos öcs kedves nagybátyának, Ferdinándnak, mint mondja, irtózza javasolja ezen eszközöket, mellyek az országot pusztításnak ad-

ják át, mellyek a hazában a vért pataokban ontják, rablást, gyújtogatást, és gyilkosságot terjesztenek. . . . azonban a dynastia, s a gesammt monarchia érdeke ezt úgy kívánja. . . .

Alázatos szolgálj! Hogy tetszik?

Azonban ne tátsuk el csodálkozunkban olyan nagyon szánkat. Régi közmondás: kutyából nem lesz szalonna. A Habsburg — Habsburg marad mindörökre. Egy háladatlan, undok család, melly előtt csak egy érdek van, hogy iszonyatos nagyságu családi zsákjaikat tömjék. A többi: népeik boldogsága, a milliók nyugalma, a nemzet szabadsága, alkotmányosság, a féltett nemzetiség, mind ostoba haszontalanság.

Midőn István herceg megszökött az országból, s mi ezen kétszínű jezsuitára kimondtuk véleményünket, sokan a táblabírák közül nagyot horkantottak, s azt mondták: ez sok!

Tessék most István herceget egész meztelenségében szemügyre venni.

És miután az embert társairól lehet megismerni, tessék következtetést huzni, minő emberek azok, kik István hercegnek különös kegyét bírták. Szának helyett említsük meg Vaj Miklóst.

— Enfin kitudtuk, mi a mankónak való az a sok őrnagy, kormány biztos, és teljes hatalmu futár. Ezennel tehát hivatalosan értesítjük a közönséget, hogy kormányunk ezen emberekből egy egy bataillon katonaságot akar alakítani. Az őrnagy bataillon, — forradalmi tábla-bírák csapata nevét — veendi fel. A biztosok bataillona ügyeink vezérletében a kártyát fogja keverni. A teljes hatalmu futárok pedig a komáromi és győri nemzetőröket fogják emlétkben képviselni.

— A közönség tudja, miként szokta a magyar katonaság az idegen hangzatu neveket kimondani. Ceccopierri: Csikópéter. Mulholland: Marhaláb. Blankenstein: Palánk István. De ki tudja, miként mondja ki a magyar huszár e nevet: Reus-Köszticz. — Betűről betűre így: Rác-Krisztus.

A békés kiegyenlítésről.

Azt beszélük Andaluziában, hogy mai napig is léteznek olyan hülszajú emberek, és táblabírák, ki békés kiegyenlítésben hisznek.

Tudni kell, ha ki még ki nem találta volna, — hogy itt a magyar nemzet és a habsburgi ház közti kiegyenlítésről van szó, mit azért tartunk szükségesnek illy világosan kijelenteni, mert

amollyan mondottuk táblabírák létezésé valóban illy republicanus világban a leghihetlenebb csodák közé tartozik.

Mi valóban nem tudjuk, vették e a létezhető illy ep. nek azon fáradságot maguknak bomlítani és körülírogatni ez egyszerű kimondva tán csinosan hangzó tételt: kiegyenlítés még lehető.

Mivel a magyar táblabíró nem felette gondolkozó nép, s a hestápláló ételeken kívül a finomabbakat pl. az eszméket szereti, ha más rájja meg számára s úgy teszi szájába, tehát mi ezenel megkísértjük kissé fejtegetni, mit tehet ez időszertint tulajdonképpen az a kiegyenlítés.

Nézzük a vészkezdő és kiegyesülendő feleket. —

Egy felől egy nemzet, melly százados jogait végre életbe léptetni, isten és természet adta igazság levelét végre használni akarva, oktalan és százszor megbánt nemes lelkűséggel kegyelmezett meg századokon át kiismert hóhérainak, s őket meg nem büntetve, tőlök csak annyit kívánt „engedjetelelnem“.

Másfelől egy zsarnok hóhérfamilia, mellynek látható feje egy hitvány, gyáva, tehetetlen, nyavalyatörő, birkafejű fejedelem, láthatatlan és camarilla névvel nevezett fejei azomban számtalanok, úgy hogy ész és képzelet elvesz annak vizsgálásában, hogy közülök mellyik tökéletesebb az alávalóságban.

És e kétfél békességet kössön most? Most, uram isten, miután egyik fél minden pokolban kigondolható alacsonyágokkal törekedett a másik életét aláásni; miután leöltte emberelt, felgyújtatá helységeit, marczangolta, rabolta országát!

És uraim! Tudjátok mit tesz az a kiegyenlítés? —

A habsburgok meg Windischgrätz nem szoktak alkudni velök, megbékélhetünk könnyen, ha mindent megteszünk, mit tőlünk kívánnak, s ha mi tőlök egyebet nem kívánunk, minthogy tovább is olly kegyelmes uraink legyenek, mint voltak eddig.

De mit kívánnak ők? o csekélységet!

Nekik az az egész bajok, hogy miután a századok forgó szele, Magyarországot az ugynevezett austriai örökös tartományokkal egy korona alá futta, — miután jelenleg az örökös tartományok felette gyenge dírib darabok, miután Magyarország, amazok felett mind népe, mind területumá által praeponderál, — tehát szeretnék, hogy Magyarország is amollyan forgácsokká díriboltassék. Pl a Dráván alól, meg a rácok által praedentált megyék egy horvát, — a felső megyék egy lót, Sopron, Poson stb egy német, Erdély egy oláh, észak keleti vidékeink egy rutén, s végre kegyelemből alföldünk egy magyar herczegséget vagy bármi névvel nevezendő tartományát képezzen.

Szóval ők ezt így fejeznék ki, ha emberi nyelven beszélnének: ha Magyarország egy és erős, úgy Austria nem lehet az. Ők pedig ezt akarják. Mi persze amazt.

Hanem, ha kívánatunkról lemondva az övéket tesszük magunkévá, úgy kész a békés kiegyenlítés. —

Tetszik?

Néhány szó a hadi tanácshoz.

Uraim! Sok dolgok történnék olyanok a világban, miknek nem kellett volna megtörténniök; de ha már egyszer megtörténtek, azon a Jezus Krisztus sem segít.

Az embernek azért van esze, hogy a multakon okuljon. A csalódásokból s cselszövényekből, ha kibontakozott az ész, sokkal élesebb, messzebb látóbb, mint égbolt a menydörgés után; sas szemekkel pillant be az atyúságban élő viszonyok titkos redőibe, kipuhaolót jót és rosszat, feltalálja magát minden színezett körülmények közt, kimutatja az irányutat, mellyen akár nemzet, akár társadalom, akár egyén üdvösen haladhasson.

No, de majd igen is megczifrázom.

Uraim, hadi tanácsbeli uraimék, egy kis leczkét tartok önöknek, olvassák végig, ha akarják.

Én önöket mind igen böcsületes embereknek tartom. Azonban, ha a tisztí kinevezések hosszú zéles lajstromán végig jártatom szemeimet, egészen lehangolodom, mintha valami boszorkány vágná fejemhez a kantárt, rajtam a tokai hegyre akarván repülni. Mondom, ha ez eszembe jut, furcsa sejtelmek ragadnak meg az atyúság, esmeretség, barátság protectionalis szagától áthatottak.

Hja, azok a protectiók igen furcsán történnék.

Katonai pályán az érdem, ész, szeplőtlen jellem, hazafiság nem sokat nyomnak ám az előléptetés mázsáján. Egészen más tulajdonok kellőnek ám ide. Egynehányat közülök megemlítek: hogy a táborban közködő egyének tudják meg, miképp lehet néhány nap alatt tisztté lenni.

1-ör. A ki tiszt akar lenni, szükséges, hogy a hadi tanács egyik vagy másik tagával rokonságba legyen.

2-ör. Ha maga nem is, de édes atyjá ura, vagy urabátyja barátságba éljen egyik vagy másik haditanácsbeli taggal.

3-ör. Hogy egyik vagy másik haditanácsbeli tag ura apja, vagy ura bátyja házában legyen be-szállásolva (persze jó borsosan).

Van még több út és mód is, amellyeket a fentebbiekből könnyen ki lehet bécézni.

Ugy é bár, szörnyáséges jó működések ezek.

Tekintsünk csak végig a kinevezett honvédtisztek egy részén, (isten mentsen, hogy az egészét értsem, mert vannak köztük számos bitor, derék, eszes egyének, kik bármely nemzet hadi testületének is büszkeségei lehetnének), némelylyiknek az anyatétől még most is túró s szája, a másik meg a béka-egér-harczban is hátat fordított volna az ellenük, a harmadiknak csak egy kapszli elcsattanástól is úgy reszket a lába, mint a nyárfalevél.

De ezen vitéz hadfiakat tán a szaktudomány, vagy észfelsőség, vagy tiszta jellem emelte ezen magas polczra, a csatákban edzett, markos, kartácvő, derék bajnokaink nem kevés boszankodására.

Az ember első pillanatra azt gondolja, hogy igen; de csakhamar kiábrándul ezen hitből, ha végig néz rajtuk. Van biz ökemék közt elég rőfös inas, nyomdai kerékhajtó, erdőkerülő stb.

Szép kellékek ezek a tisztí állomás megnyerésére.

Uraim! illy kinevezésekkel eljárászat önök a katonai becsületet, melly szent, mint az isten legártatlanabb scraphja.

Némelly tisztí egyénnel épen olly formán cselekszenek, mint Cajus CaHgula lovával, ki azt Romába patriciussá tette.

Aztán meg jó hazafiak is vannak köztük, és nagytehetségű férfiak. Egy példát hozok fel ról. Azon zászlóaljba, hol én is számos hetekig közlegénykedtem, van egy nagytalentomu főhadnagy, az eszményi költészet utolérhetetlen Schillere. Bámulással és pityergéssé válnak egész lelkeztül, testestül, ha az ő transcendentalis dalait tőle énekelni halljuk. Egyik így bangzik közülök:

Der Kaiser giebt uns Brod und Geld,

Darum ziehn wir in das Feld! —

Ugy é gyönyörű?

Ti Hellikonnak isteni lakói szóljátok le e genialis szellemhez csókoljátok meg lábnyomait, és tüzzétek fejére a myrtus ágat, mellyet Apolló szellemi keze tüzdött szentfejetekre. —

Az illy egyének előtt drágább és bécsesebb portéka az a jó gázsí, mint a haza, a vörös zsinoros dolmány, mint akármi a világon. Hijába az ember hiú, bolondjába sok bakokat lö. Hisz Ciceró nagy ember volt, még is sok ostobaságot követett el. Mi is e mondattal vigasztalhatjuk magunkat: homo sum humani etcet. etcet.

De mindennek eljön az ő ideje. Majd ránczba szedik a sok hegyke frátereket, majd csak jó laknak a veres zsinorral és fülkonyitva szedik veszik sátorfaikat, s még a kapufának se mondva bucsút, tovább állnak, helyeiket értelmesebb, derék fiaknak engedvén át.

Ezután több czikkel tiszteli meg ön lapját egy szépirodalmi ember, ki azért politikában is nem valami terra incognitát esmer. Nevem nem muszáj tudni. —

Mákvirágok.

— Kivonat a Wiener Zeitung, nov. 25-diki számából.

Hirdetések:

* Több überspielte Fortepiano s igen igen leendő áron vehetők Lipót külvárosban a Stierböck kávéháza feletti raktárban. — Hogy überspieltek, arról kezeskedhetnek a horvátok, kik rajtuk legutójjára játszottak!

* Épen most jelent meg Haslinger (der verdienet an Haslinger) és ha mákereskedésben:

Militair-Quadrille.

Straus János, Hofcappelmajstertől.

Tebát a poezis és zene már bemutatá hódolatát a bécsi katonai zsarnokságnak, s a sajtó is mutat elő nyomorultakat, kik hasonlót tesznek. Fúj! szégyen és gyalázat újjon az illetők neveiken, és érje utol őket másköb az általa meg-sértett musák s a sírjában nyugtalanított Gußenberg boszúja. — Igazán mondjuk, a harag és méltatlanság szinte jó kedvünket is elkergetné, ha egy épen most érkezett magántudósításból azon felderítő ujságot nem olvasnók, hogy a Militair-Quadrille — egy Windischgrätzről adott bálban már eltánczolta to tőle még Windischgrätz, Jellacsics, Balfe Mou-

ritz és Anersperg által; természetesen mindeneknek meglévén a maga párja. Tudósítók szerint a Pantalon igen jól állott az öreg bombardneurnek, hanem a chaîne anglaise-ban kiszakadt a térdén; az-été felsőesnek találtatt, egy kissé ködös ugyan s nem igen lehet mellette az en avant deux-eket producálni, na, de annál kedélyesebbek ám a balancéz-k. — A Quadrille pillanatról pillanatra élénkebb lön s a Poule már Sofie nénit (Jellacsics táncos nőjét) is egészen fölvidámitá annyira, hogy lovagjának lő tüze mellett csaknem Poularde-a változott. Játszi kedve azonban a Que de chat-ra kapta meg egész elán-ját s a vieux cater-re nagy passiója kerekedett. A Pastourelle alatt semmi nevezetes nem történt, mindnyájan come des bons brebis néztek ki, Jellacsics pedig egészen Laemernes lön; hanem a solot már csakugyan szerettük volna látni; Balfé Mauricz tudósítók szerint — a szó teljes értelmében furort csinált és il était fété, mint az ünnepegy embere, különösen egy pirouett-je, mellysalto mortalnak is beillenék, általános ah! comme c'est merveilleux-t idézett elő, melly magos hivatását néki már biztosítá. A finale egy kiasé bro-willirt lön s a chassez croisés-k igen zavartak, de annál szebb volt az Abzug, melly en grande gala és en plein carrière történt. — Az estély többi részleteiről tudósítók, mit sem ír, csak még azt említi, hogy Strauss ezen quadrilléjával megfonta koszoruját.

* Kerestetik 2000 forint egy külvárosi házra, melly igen jó helyen fekszik; a védő temérdek vasat és ont is kap a falakban, mellyek festői pongyolában hevernek, s benne unokáinak egy historiai emlékezetességet hagyhat a császári szeretet fontosságáról.

* Bevásárlás.

Egy idegen, ki csak kevés ideig mulat itt bevásárol minden jó és rossz állapotban levő brabant csipkéket s pedig jó áron, értekezhetni a kárinthiai utcában a vadembernél n. 942.

E hirdetés nekünk első pillanatra feltűnt s igen gyanúsnak vagy is inkább rejtélyesnek tetszett, később azonban egy barátunk a talányt úgy oldá meg, hogy Jellacsics tulajdonairól a híres Flankenbewegung után a camarilla tisztába jövé, őt a házalásra legalkalmasabbnak tartja, és csipkéket egybevásárlására használja, miután ezekre finom kötéseknek kitanulása végeit szüksége van.

A többit holnap.

Csernatozi.

Köztársasági levelek.

VII.

Negyedik levemben ígértem, hogy a meggyőződésből monarchistáknak meg fogom mutatni, miszerint homályban tévedeznek. — — —

Midőn Európa művelt, nem művelt nemzetei e három szót „szabadság, egyenlőség, testvériség” lobogóikra föltűzték, a haladás lobogója alá szükték.

E lobogó szent, a természet maga tüste ki!

A hol ez lebeg, ott győzelem, ott dicsőség, ott harczi bacér víral.

Ide e lobogó alá, ki emberiségét még le nem vetkezé! ide minden, ki emberiségét meg nem akarja tagadni!

Czélunk: mindaddig haladni a győzelem mezőjén, míg nem a szent természet számára egy fényes diadalt vivandunk.

Czélunk: oda munkálni, hogy a statusok pillanatnyit se vesztegejenek a haladás ösvényén kívül, hanem, odatörekedjenek a nagy természethez, mellytől a népvezetők tudatlansága, vagy gonoszsága miatt eltértek. Oda törekedjenek a statusok a szabadság, egyenlőség, testvériséghez.

E szavak fejezik ki a köztársaságot, — ez teszi természeti rendeltetésünket.

A hol császárság, királyság van, ott nincs szabadság, nincs egyenlőség, nincs testvériség! Ott e szavak pusztán comédiák.

Fejtegessük e szavakat, meg fogunk győződni szavaim igazságáról.

A szabadság: minden velünk született, természeti jogoknak olly gyakorlata, hogy ez által másnak ugyan természeti jogai ne sértsessenek.

Ez a szabadság szabados értelmezése. — E szerint a császárság, királyság meg nem állhat, mert ezek által a mi természeti jogaink sértenek.

Hogyan? — A király, mint király, jogot érez magában, királyságát föntarthatni, és minden olly törekvéseket elnyomni, mellyek királyságát megdönthetnék. Illy törekvés a demócratiké, t. i: a természeti egyszerűséget, népvilágosultságot, és az ész uralmát visszaállítani. Erre nekünk természeti jogunk van. És ezen természeti jogunkat sérti a király, midőn öngondolta királyjogát gyakorolja

Ki nem látja itt a jogok végtelen különfélétségét?!

Ha volna is joga a királynak, király lehetni, ez csak nyert jog lehet. — Nekünk pedig természeti jogunk van: született föl-éget nem ismeri, a természethez hű maradni; a királyságot megszüntetni.

És kérдем: lemondhatunk-e természeti jogainkról? semmi esetben sem! Ha lemondunk, emberiségünket tagadjuk meg, ön létünket semmisítjük meg. Például: nekem természeti jogom van életim föntartásához, ha e jogról lemondok, léte-met semmitem meg, a mi öngyilkosság, ez pedig véték a természet ellen, véték-jogot pedig nem ismerünk!

Hogy juthatott tehát a király olly joghoz, melly által annyi milliók természeti jogát sérti? — Csupán születés által! (nemesség a királyság keletkezését elhordanom)

Van-e születési király jog? Nincs! — Akkor volna igen, ha a természet már maga ollyan-nak hozná a világra, mint ki nagyobb szerű tulajdonainál fogva méltó, hogy már csecsemői pályáiban milliók leendő urául elismertessék, és kormányzói kitűnő bölcsesége által használjon az emberiségnek. Már pedig épen ellenkezőt tapasztalunk jelenlegi királyunkban is, kit tetszett a nagy természetnek úgy megbélyegezni, misze-

rint nemhogy javára, de sőt terhére van nem csak alattvalóinak, hanem az egész emberiségnek.

A születési királyjog tehát nem létezhetik, vagy ha igen, — törvénytelen.

Hibáztak az ösök, kik megfélekedve természeti jogaikról mire ők érdemteleneke voltak, ha róla lemondhatni elég botorul hitték, és megfélekedve az utódok eladhatatlan jogairól, a királyságot illy szellemben alakíták meg, utódaik iszonyu kárára.

De kérem, ha őseink gyávák, vagy buták, vagy nem tudom mik voltak, midőn utódaik természeti jogaikból és végrendeletet tettek, legyünk e mi is gyávák, vagy buták saját jogainkat engedni.

Az én apámnak lehet joga engem javaiból kitagadni, javait akár kinek testálni. Ez után én soha egy lépést, egy szót sem teszek. De hagyja azt végrendeletben, hogy holta után tartozzam ennek vagy annak szolgája lenni, e vagy amadónék kezemet adni, az illy végrendeletet én egyszerűn jogtalannak, semminek nyilvánítandom.

Itt egy lecke a meggyőződésből monarchistáknak.

A második következik.

Tomor Ferencz.

Posony november 28-án.

Szerkesztő! Rég nem láttuk egymást, — de hiszen természetes. Én teljes hatalmu kormánybiztos büszkén járok fel s alá a posonyi sétán, — ön pedig a canaillehez tartozó csak amugy szeliden fülel a nemzeti gyűlés elnöki magas páholy mögött, vállával ahoz támaszkodva, mintha atlaszként akarná a föld gömbének szabadságát fentartani.

Ön hatalmassan és comamore szokott disserálni, tavaszi éles szél hozta lapjában a republica mellett, és hiszem, már sokakat megtérített, kik e szűben csak egy kéj hölgyet akartak látni, melly szenvedelmes tűzét vágyait elégíti ki a nélkül, hogy az általa megszülelő gyermekekről, gondoskodnék.

Magam is, mióta a szerelem zsenge keblemben ébredezni kezdett, kaczer szemeket vettem e hölgyre, s fülig szerelmes valék belé. Mindig mosolyogtam, vagy bosszankodtam, a mint tudni illik jó vagy rossz kedvem volt, valahányszor bölcs komoly tekintettel azt hallottam táblabiránk által mondani: ez mind szép theoria, — de Magyarország még meg nem ért a köztársaságra!!!

De isten engem úgy segítjen, szerkesztő, — mind kettőnknek propagandás beszéde sem tudott volna, még a norimbergiai töltés által sem — annyi republicanus érettséget a sok monarchicus tökkel ütött koponyákba önteni, mint e kis történetecske, mellyet én önnek titkos-nyilvánosan, — mert nagy fontosságú diplomatiái eljárásomat, hogy is volna szabad felfedeznem — s épületesen mondok el.

Ma este compareal kormánybiztosi három lőfarkó magasságom előtt a lamáci — Posony megye

hegyen túli tót járás — egyik közönségének bírája. — És mivel mind ketten kárpátalji tótok voltunk — ő posonyi, én sárosi, — a beszéd közlünk tolmács nélkül, — hitelesen referálhatom tehát — így vette kezdetét; „Instálom excellenciás királyi — — — de követem legalázatosabban, százszorta bocsásson meg az én oíróm-ba beszédemnek — — nem királyi — hanem magyarországnak — mert ez a mi közönséges országunk — nagy hatalmu biztosát — kegyelmes uramat, én egy spiónt jöttem bejelenteni, ki azzal a gaz gróffal Pálffy Mórizz urammal tart stb.

Már most mondja tehát nekünk valaki, hogy ez a Magyarország még mindig meg nem ért a rempublicára, mellyet már a tótlamáci bíró is sans facon hirdet és hirdeti, még minekelőtte ennek sujtásos programja nemzeti gyűlésünk által ki lett volna mondva, és a járásbéli szolgabíró által neki solenniter publicálva.

Jó éjt, szerkesztő! Csücsöjlünk nyugodtan! az elöitételek penészes fogalmait maga a camarilla gonoszsága segítette dob és pengő czimbalom nélkül a pokol fenekébe temetni, honnan nincs többé feltámadás, habár Windischgrätz tárogatója százszor is fuvatnék meg.

Ujházi László.

Szerkesztő!

Vonatkozólag azon cikkekre, mellyben a városi laktanya szomorú történetében Stáhlly és enmagam (mint a Közlönyi értekezés írója) olykép állítatunk elé, mintha mi rajtunk mult volna valami, némellyeket felvilágosítólag el kell mondanom.

Az ember keze könnyebben hajlik maga felé, tehát magamról s tulajdonképen a choleraügyi választmányról szölok először. Ennél Sauer, mint ülnök, jelenté, hogy az üllői uti laktanyában az ujoncz honvédek között több cholera esetek jöttek elő, s e tekintelben ő, mint alezredes orvos, felszólítva Nádosy ezredes által, intézkedett is; másnap a kormánytól ugyan e tárgyban intézkedés végelt parancsolat jött. Én kiküldve a helyszínére mentem, s ott egy vegyes — katonai s polgári bizottmányt találtam, melly hasonló célból volt kiküldve.

Itt attól, a mit láttam, szédelgett fejem; mert betegség, ruhátlanág, késő őszi idő, készületlen épület, s a pesti víz megtették hatásukat.

Ha van tárgy ilyenkor, mire kiöntheti mér-

gét az ember, aztán megcsendesedik, de ilyen itt nem volt, csak szomorkodni lehetett.

Az épület felszerelésére a városnak még sok idejének kellett volna lenni, de azért csak hunyorítani is a városra, hogy jelenünk építkezése közben lepte meg, nem szabad.

A késő őszi derekkel csak esztelen pöröl.

Az ujonczok ruhátlanágáról általjában magok az ujonczok, a törvényhatóságok csak részint felelhetnek. Amazok, minthogy tudják, hogy magokkal hozott ruháikat nem használhatják, tehát csak amollyan e'hányini valót hoztak magokkal; azért már az útban számosan elsatnyadtak, elbetegesedtek, a betegek nem jelentették magokat, ettek ételeket, mellyek nem betegeknek valók voltak, ittak reá vizet; pedig a pesti víz minden idegennek, míg hozzá nem szokik, elcsapja a hasát; azért voltak azon hiszemben, hogy a kút meg van mérgezve, azért lett a laktanya iszonyúan elronditva; azért fejlett ki benne a cholera.

Ha a számos ujonczokkal orvosok küldettek volna, ha a vizet borral vegyítve itták volna, mind ez kevésbé történhetett volna.

A mi az egyéb hiányokat illeti, azok tisztán katonaiak lehettek, és ha a közönség elgondolja, hogy katonai ügyekben: general commando, hadügy ministerium, haditanács működtek, ha tudja, hogy épen azon időben volt e két utóbbi összeolvadóban; nem csudálkozik, ha itt-ott sok bába között a gyermekre nem talál.

Igy állván a dolgok, Stáhlly már ezeknél fogva is kimentve van, de még inkább lesz, ha tudjuk, hogy ő alig vevé át, mint katonai igazgató orvos, hivatalát (mert előbb intézkednie joggal nem lehetett), tett-e azonnal azon bajról, mellyről szölok, a hadügy ministeriumhoz jelentését, s ennek következtében tétettek lépések a baj rögtöni megszüntetésére. A mi több Stáhlly maga költségén már előbb számos beteget szállítatott át a kórházba, mégis, mint tudomra esett, szertettek volna a bajból jó csomót az ő nyakába keríteni.

Ennyivel tartoztam az igazságnak, annak ön-től szerkesztő lapjában valahol egy kis helyet kérek. —

Pólya József.

(Ha honvédeink Fiuméba törnek, a mit hiszek, hogy győztesen törni fognak, előre is figyelmeztetem a fiumei vízre. Ez igen hideg, inni kellemes; hanem gonoszabb a pesti roszt izünel; mert idegennek olyan makacs hasmenést okoz, hogy az ember kéntelen számolni a világgal. Borral vegyítve a fiumei víz egészen ártatl n.)

HIRDETÉSEK.

(1—3)

Lóeladás

Zöldfa utca 276. szám alatt több hámos és nyerges lovak szabad kézből eladók. Értekezketni irántok a tulajdonosnál az 1-ső emeletben reggel 8—10 óra között.

Magyar kö-zépp. vasut

Naponkinti indulások 1848-dik november 1-sőjétől fogva további rendelkezésig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggeli 7 óra. Szolnokból Pestre. személyvonat délut. 1 óra.

„ „ Személyvonat reggeli 7 óra 15 perczkor.

„ „ Személyvonat délután 1 óra 15 perczkor.

Pestről Váczfelé reggel 7 óra 30 percz.

„ „ délután 3 „ Váczról Pestfelé reggel 9 „

A magyar középponti vasut igazgatósága által.

Nemzeti Színház.

Pest, szombaton, december 2-kán Bérlet Szünettel Bog-nár Ignác javára, huszonkettedszer:

ERNANI.

Nagy opera 4 felv. Személyek:

Ernani, bandita főnök — — — Farkas Károly.
Don Carlos, spanyol király — — — Reina.
Don Rui Gomez de Silva, spanyol grand Kőszeghi.
Elvira, unokahuga és jegyese — — — Hollósi Kornélia.
Giovanna, Elvira dajkája — — — Hubonainé.
Don Ricardo a király lovásza — — — Bognár.
Jago, Silva lovásza — — — Kovács.

Hegyi lakosok. Banditák. Silva szolgálja. Elvira hölgyei. Don Carlos lovagjai. Spanyol és német nemesek és hölgyek. Királyi apródok. Német katonák. Történethely: az első felv. Aragonia erdős bércei, és Ruy Gomez de Silva palotája, a 2-ikban ugyanazon palota, a 3-ban Aachen, a 4-ben Saragossa.

Megjelenik e lap MINDEN ESTE. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. EGYES SZÁM ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László Országut, Kunewalder-ház.